

Mieczysław Hucal

ODZNAKI WOJSKOWYCH OŚRODKÓW KSZTAŁCENIA ŁĄCZNOŚCIOWCÓW W OKRESIE POWOJENNYM

Artykuł ten jest kontynuacją tematyki rozpoczętej w poprzednim numerze „Komunikatu”. Jak już napisałem poprzednio, odznaki pamiątkowe mają w Wojsku Polskim bogatą historię. Ich zadaniem była/jest integracja żołnierzy, społeczności jednostki wojskowej, dbanie o jej dobre imię, pielęgnowanie tradycji, podtrzymywanie więzi między tymi, którzy pełnią w niej służbę, a tymi którzy odeszli do rezerwy lub przeniesieni zostali do innej jednostki wojskowej. W związku z tym odznaki są swojego rodzaju herbem nie tylko jednostki wojskowej ale również ośrodków szkolnictwa wojskowego i sięgają czasów przedwojennych.

Prezentowane w tym artykule odznaki są odznakami wojskowych ośrodków kształcenia łącznościowców w okresie powojennym, dlatego też niektóre z nich już nie istnieją, a inne „przeszły” transformację. Prezentowane będą tylko te odznaki, **które znajdują się w moich zbiorach**, dlatego proszę się nie dziwić że istnieją inne ośrodki, a których odznak tutaj nie ma .

Prezentację odznak chcę przeprowadzić według „rangi” ośrodka szkolenia – kształcenia co nie zawsze będzie szło w parze z „chronologią czasową”.

Jak pierwsza będzie prezentowana Wojskowa Akademia Techniczna i jej odznaki. Wojskowa Akademia Techniczna powstała w 1951 roku i istnieje do dnia dzisiejszego. Kształceniem łącznościowców zajmuje się Wydział Elektroniki, przygotowywani są tam zarówno specjaliści z zakresu organizacji i eksploatacji systemów łączności jak i walki elektronicznej.

Akademia nie była „odznakowo” twórcza i z tego powodu może się „pochwalić” tylko trzema wzorami odznak. Do czasów transformacji obowiązywał „spławik” w kolorze białym, co odróżniało go od odznak szkół oficerskich, które miały odznaki w kolorze czerwonym i bordowym.

W okresie transformacji, przez krótki okres czasu obowiązywała podobna „absolwentka”, z tym że orzeł „odzyskał” koronę.

Absolwentka WAT w wersji bez i z „koroną”

Kolejna wersja odznaki jaka powstała obowiązuje do dnia dzisiejszego. Odznaka swoim kształtem nawiązuje do przedwojennej odznaki Wydziału Łączności Wyższej Szkoły Inżynierii, którą później przemianowano na Wojskową Szkołę Główną Inżynierii.

Obowiązująca obecnie absolwentka WAT

W następnej kolejności chcę zaprezentować odznaki szkół oficerskich kształcących na potrzeby wojsk łączności.

Pierwszą będzie odznaka Oficerskiej Szkoły Łączności, która funkcjonowała w latach 1944 – 1950, początkowo w Zamościu a później została przeniesiona do Sieradza. Odznaka „funkcjonowała” od 1947 roku.

Odznaka Oficerskiej Szkoły Łączności

W roku 1950 Oficerską Szkołę Łączności przeformowano w Oficerską Szkołę Łączności Przewodowej. Funkcjonowała ona do końca 1955 roku. Należy zaznaczyć, że odznaka zmieniła swój kształt przybierając formę rombu, popularnie nazywana była „sławikiem”. Kształt ten był przez wiele lat obowiązujący dla odznak – „absolwentek” wszystkich akademii i szkół oficerskich.

W tym samym czasie w Zegrzu powołano do życia Oficerską Szkołę Łączności Radiowej, której bazą wyjściową był Szkolny Pułk Radio. Szkoła funkcjonowała do roku 1955.

Odznaki Oficerskich Szkół Łączności Przewodowej i Łączności Radiowej

Pod koniec roku 1955 rozformowano OSŁP w Sieradzu a OSŁR w Zegrzu przemianowano na Oficerską Szkołę Łączności.

Odznaka Oficerskiej Szkoły Łączności

Zagadkowa jest kolejna odznaka. Zagadkowa dlatego, że oficjalne źródła nie wskazują żeby szkoła którą „reprezentuje” odznaka w ogóle istniała. Chodzi o odznakę Oficerskiej Szkoły Wojsk Łączności, bo tak należy „rozszyfrować” znajdujące się na niej litery.

Odznaka Oficerskiej Szkoły Wojsk Łączności

Znajdujące się w zbiorach bibliotecznych CSŁiI opracowanie „ Organizacja, struktury, odznaki oraz barwy wojsk łączności 1918 - 1993” z roku 1993 prezentuje ją właśnie jako odznakę Oficerskiej Szkoły Wojsk Łączności, podając nawet rok powstania - 1958. Jednak obecne źródła nie wspominają o istnieniu takiej szkoły. Według oficjalnych źródeł Oficerska

Szkoła Łączności w roku 1967 przekształciła się w Wyższą Oficerską Szkołę Wojsk Łączności. Może ktoś z czytelników zna „tajemnicę” tej odznaki?

Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Łączności w Zegrzu funkcjonowała w latach 1967 – 1997, czyli aż do jej rozformowania. Okres ten był najbogatszy w ilość wzorów odznak, w moich zbiorach jest ich łącznie osiem, a nie mam pewności czy posiadam je wszystkie.

Pierwsza odznaka była wykonana w wersji z wąskim „rantem” i bardziej dopracowanymi elementami niż późniejsze wersje „spławików”, znana jako wzór 1972.

Pierwsza wersja odznaki – absolwentki WSOWŁ

W latach następnych nastąpiła zmiana wzoru absolwentki, „poszerzono” rant oraz napis „WSO WŁ” umieszczono w dwóch rzędach. W okresie „transformacji” odznakę „wzbogacono” o koronę nad orzełkiem.

Kolejne wersje odznaki – absolwentki WSOWŁ, bez i z „koroną”

W latach 90-tych nastąpiła radykalna zmiana wzoru odznaki, ponadto praktycznie każdy rocznik absolwentów „projektował” swój wzór. Generalnie „podstawowy wzorzec” został oparty na krzyżu maltańskim, a każdy rocznik go „upiększał”. Pierwsza odznaka wg. nowego wzoru powstała w roku 1992, krzyż miał ramiona emaliowane na biało i czerwono.

Odznaka – absolwentka WSOWŁ z roku 1992

Kolejna odznaka wygląda podobnie, ale ma „odwróconą” kolorystykę emalii. Niestety nie udało mi się ustalić który rocznik ją przygotował, jedno ze źródeł mówi, że była to odznaka wymyślona i przeznaczona dla absolwentów Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów - WKDO.

Kolejna wersja odznaki – absolwentki WSOWŁ

Rocznik 1994 „odszedł” o wzornictwa krzyża maltańskiego i zaprojektował inny, umieszczając na nim „gwiazdki” podporucznikowskie.

Absolwentka WSOWŁ rocznika 1994

Rok 1995 to powrót do symboliki krzyża maltańskiego.

Absolwentka WSOWŁ - rocznik 1995

Oczywiście kolejny rocznik absolwentów również wprowadził do odznaki swoje pomysły co sprawiło, że wyglądała inaczej niż jej poprzedniczka.

Absolwentka WSOWŁ - rocznik 1996

Z posiadanych przeze mnie informacji ostatni rocznik absolwentów WSO WŁ czyli 1997 przyjął wzór odznaki z roku 1992.

Kolejną prezentowaną odznaką będzie odznaka pamiątkowa Centrum Szkolenia Łączności w Legnicy. Tradycje szkolenia łącznościowców w Legnicy sięgają roku 1966, a CSŁ które funkcjonowało w latach 1994 – 1997 było ostatnią jego formułą. W roku 1997 CSŁ rozwiązano.

Odznaka pamiątkowa Centrum Szkolenia Łączności

W roku 1997 na bazie rozwiązywanej Wyższej szkoły Oficerskiej Wojsk Łączności i Centrum Szkolenia Łączności powstało w Zegrzu Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki. Odznaka CSŁII nawiązywała swoim kształtem i kolorystyką do odznak swoich poprzedniczek czyli CSŁ i WSO WŁ.

I wersja odznaki pamiątkowej CSŁiI

W roku 2008 nastąpiła drobna „korekta” wyglądu odznaki, zmienił się przede wszystkim jej rozmiar – po dostosowaniu do obowiązujących przepisów nieco się zmniejszyła. Wzór ten obowiązuje do dnia dzisiejszego.

Obowiązujący wzór odznaki CSŁiI

W strukturze CSŁiI działały dwie szkoły, które swoim absolwentom nadawały odznaki pamiątkowe. Były to Szkoła Chorążych oraz Podoficerska Szkoła Zawodowa.

Odznaki SCH i PSZ

W 2004 roku wyniku zmian etatowych ze struktur CSŁiI wyłączono Szkołę Podoficerską i na jej bazie stworzono Podoficerską Szkołę Wojsk Łączności i Informatyki, która również swoją siedzibę miała w Zegrzu i funkcjonowała jako odrębna jednostka wojskowa. SPWL istniała do roku 2010, kiedy to została rozformowana.

Odznaki SPWL w wersjach dla kadry i dla absolwentów SPWL

Na koniec chcę zaprezentować odznaki dwóch najniższych w hierarchii jednostek szkolących na potrzeby wojsk łączności. Będą to ośrodki szkolenia specjalistów wojsk łączności.

Pierwszym jest Ośrodek Szkolenia Specjalistów Łączności w Nowym Dworze Mazowieckim. Byli tu szkoleni łącznościowcy na potrzeby jednostek WOPK.

Odznaka 6 Ośrodka Szkolenia Specjalistów Łączności

Drugim jest 9 Ośrodek Szkolenia Specjalistów Łączności w Mrągowie. Ośrodek istniał do roku 2002, kiedy to został rozwiązany a szkolenie specjalistów łączności zostało przeniesione do Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki w Zegrzu.

Odznaka 9 Ośrodka Szkolenia Specjalistów Łączności